

Nr 208

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående riktlinjer för bostadspolitiken, m. m., såvitt rör den med statlig lån- och bidragsgivning förenade hyreskontrollen, jämte motioner.

(3:e avd.)

Propositionen. I propositionen nr 100 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 17 mars 1967, bland annat föreslagit riksdagen

att godkänna de ändringar i grunderna för statliga bostadslån som förordats i statsrådsprotokollet, samt

att godkänna de ändringar i övrigt av grunderna för lån och bidrag till bostadsförsörjningsändamål som förordats i statsrådsprotokollet.

I statsrådsprotokollet har, såvitt nu är i fråga, förordats att den nuvarande hyreskontrollen i samband med de statliga lånen slopas. Åtgärden bör genomföras samtidigt med att en ny hyreslag — i huvudsak enligt ett till lagrådets granskning samtidigt hänskjutet förslag — träder i kraft. Förslaget i propositionen har i huvudsak motiverats med att kontrollens ursprungliga syfte att förbehålla hyresgästerna värdet av de statliga subventionerna inte längre gäller då dessa subventioner avskaffas. Dessutom skulle ett bibehållande av hyreskontrollen direkt motverka den samtidigt förordade nya hyreslagstiftningens syfte att åstadkomma en anpassning av hyrorna till lägenheternas bruksvärden. Vidare har återopats de spärrar mot oskälga hyror som hyreslagsförslaget innehöll.

Motionerna. I de till statsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 806 av herr *Werner* och II: 1003 av herr *Nilsson* i Gävle *m. fl.* har hemställts att riksdagen måtte godkänna i motionerna anförda allmänna riktlinjer för den statliga mark- och bostadspolitiken. I motionerna anføres att samhället på allt sätt bör motverka hyreskostnadernas stegring. Införandet av en subventionsfri statlig bostadslångivning är enligt motionärerna inte ett godtagbart skäl för att avskaffa hyreskontrollen. Inte heller motivet om anpassning av hyresnivåerna efter bruksvärdet anses bärande, då höjningarna i allmänhet inte kan leda till motsvarande minskningar.

I motionen II: 1002 av herr *Lundberg*, vilken motion hänvisats till statsutskottet såvitt den ej avser hyresregleringslagstiftningen och i övrigt till tredje lagutskottet, har bland annat hemställts att riksdagen måtte uttala sig för att söka åstadkomma prisstopp för hyror och att hyresregleringen

Bihang till riksdagens protokoll 1967. 6 saml. Nr 208

måtte bibehållas och effektiviseras. Regleringen av hyrorna bör enligt motionen innan en mättad bostadsmarknad uppnåtts inte avskaffas utan i stället skärpas.

Nämnda motioner har såvitt de hänvisats till statsutskottet behandlats i utskottets utlåtande nr 100 till den del de inte rör den med statlig lån- och bidragsgivning nu förenade hyreskontrollen.

Hyreslagsförslagen. Kungl. Maj:t har sedermera i propositionen nr 141, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden för den 17 mars och den 6 september 1967 samt lagrådets protokoll, föreslagit riksdagen bland annat att anta därvid fogade förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 14 juni 1907 (nr 36 s. 1) om nyttjanderätt till fast egendom, m. m. Lagen avsågs träda i kraft den 1 januari 1969. Sedan propositionen jämte i anledning därav väckta motioner hänvisats till tredje lagutskottet har Kungl. Maj:t i skrivelse den 5 december 1967 återkallat bland annat propositionen nr 141 såvitt avser nämnda lagförslag.

Tredje lagutskottet har den 7 december 1967 avgivit utlåtande (nr 58) över skrivelsen och motioner i fråga om en ny hyreslag. I utlåtandet har bland annat föreslagits att riksdagen bifaller i motioner framlagda förslag till en ny hyreslagstiftning som i nu aktuella delar i huvudsak följer förslagen i propositionen nr 141.

Utskottet. 1967 års riksdag har (prop. 1967:100, SU 100) fattat beslut om ändringar i fråga om statens finansiella stöd till bostadsproduktionen. Besluten innebär bland annat att nuvarande räntebidrag slopas och räntan för bostadslånen fastställs enligt grunder som inte innefattar någon subvention. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 1968 och till viss del den 1 juli 1968. I samband därmed har utskottet uttalat att det inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag att slopa den med långivningen förenade hyreskontrollen under förutsättning av och i samband med införandet av en ny hyreslag.

Utskottet får nu med hänsyn till innehållet i Kungl. Maj:ts skrivelse nr 174 avstyrka bifall till förslaget i propositionen.

Vid detta förhållande får motionerna I: 806 och II: 1003 samt II: 1002, såvitt nu är i fråga, anses inte nu erfordra någon riksdagens vidare åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen icke godkänner i statsrådsprotokollet förordade ändringar i grunderna för statliga bostadslån samt lån och bidrag i övrigt för bostadsförsörjningsändamål, allt såvitt rör den med statlig långivning förenade hyreskontrollen,

2. att riksdagen icke bifaller motionerna I: 806 och II: 1003 i vad de icke behandlats i annat utskottsutlåtande,

3. att riksdagen icke bifaller motionen II: 1002 i vad den icke behandlats i annat utskottsutlåtande.

Stockholm den 8 december 1967

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström (s), Birger Andersson (s), Ivar Johansson (cp), Svensson (s), Kaijser (h), fru Wallentheim (s), herrar Söderberg (s), Mårtensson (s), Per Jacobsson (fp), Hjorth (s), Wallmark (h), Wååg (s), Strandberg (h), Nils-Eric Gustafsson (cp) och Karl-Erik Eriksson (fp); samt

från andra kammaren: herrar Blidfors (s), Ståhl (fp), Almgren (s), Mellqvist (s), Nihlfors (fp), Mattsson (cp), Turesson (h), fröken Olsson (s), herrar Lindholm (s), Gustafsson i Uddevalla (s), fru Holmberg (s), herrar Nilsson i Tvärålund (cp), Tobé (fp), Lindahl (s) och fröken Ljungberg (h).

Reservation

av herrar *Ivar Johansson* (cp), *Kaijser* (h), *Per Jacobsson* (fp), *Wallmark* (h), *Strandberg* (h), *Nils-Eric Gustafsson* (cp), *Karl-Erik Eriksson* (fp), *Ståhl* (fp), *Nihlfors* (fp), *Mattsson* (cp), *Turesson* (h), *Nilsson* i Tvärålund (cp), *Tobé* (fp) och fröken *Ljungberg* (h) som — under förutsättning av bifall till vad tredje lagutskottet i sitt utlåtande nr 58 hemställt under H. — ansett att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 2 som börjar med »Utskottet får» och slutar med »vidare åtgärd» bort ha följande lydelse:

»Nu föreliggande förslag till ny hyreslagstiftning har inte föranlett till annat bedömande. Med hänsyn därtill och med hänvisning till tredje lagutskottets utlåtande nr 58 tillstyrker statsutskottet Kungl. Maj:ts förslag.

Av denna bedömning följer att utskottet även avstyrker bifall till motionerna I: 806 och II: 1003 samt II: 1002 såvitt nu är i fråga.»

dels ock utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen godkänner i statsrådsprotokollet förordade ändringar i grunderna för statliga bostadslån samt lån och bidrag i övrigt för bostadsförsörjningsändamål, allt såvitt rör den med statlig långivning förenade hyreskontrollen,»